Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
відділення стаціонарного догляду для постійного проживання
Центру надання соціальних послуг Дубечненської сільської ради
22.07.2026

м. Луцьк, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 22.07.2026 групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного проживання Центру надання соціальних послуг Дубечненської сільської ради (далі – відділення, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Храновський Назарій Ігорович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Литвинчук Ірина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Щесюк Оксана Вікторівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування проведено у присутності завідувачки відділення Дикси Тетяни Петрівни.

Відділення знаходиться за адресою: вул. Центральна, 31А, с. Кримне, Ковельський р-н, Волинська обл.

Згідно з Положенням закладу, затвердженим наказом директора Центру надання соціальних послуг Дубечненської сільської ради від 27.11.2024 №20 (надалі – Положення), відділення розраховано на 15 ліжко-місць та є структурним підрозділом центру, яке утворюється для обслуговування осіб, які втратили здатність до самообслуговування потребують постійного стороннього догляду та допомоги, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

Відділення розташоване на огородженій території в одноповерховій будівлі. Для безперешкодного доступу до закладу для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення вхід обладнано пандусом і поручнями (фото 1). На прилеглій території розташовані альтанки, місця для відпочинку підопічних (фото 2).

У відділенні наявні стенди, на яких зазначена інформація про права і обов’язки отримувачів соціальної послуги та скриньки для звернень.

На день відвідування в закладі перебувало 15 підопічних (10 чоловіків, 5 жінок), з яких 3 лежачі. Всі підопічні відділення є дієздатними особами, 3 особи мають встановлену групу інвалідності.

Середня вартість утримання 1 особи за півріччя становить 14616,20 грн.

Відповідно до журналу обліку померлих станом на дату відвідування у 2026 році летальних випадків у закладі не зафіксовано.

Обслуговування отримувачів соціальної послуги відповідно до штатного розпису здійснюють: завідувач відділення – 1 шт.од; сестра-господиня – 1 шт.од.; сестра медична

– 1 шт.од; молодша медична сестра – 4 шт.од.; кухар – 1,5 шт.од.; підсобний робітник – 0,5 шт.од.; машиніст із прання та ремонту одягу – 0,5 шт.од.; опалювач – 0,5 шт.од. На день відвідування вакантних посад немає.

Працівники закладу вчасно проходять профілактичні медичні огляди, що підтверджується особистими медичними книжками.

Усім мешканцям відділення надається амбулаторна лікарська допомога Кримненською амбулаторією загальної практики - сімейної медицини Комунального некомерційного підприємства «Старовижівський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старовижівської селищної ради (надалі – лікарня). На нічне чергування у відділенні з підопічними залишається одна молодша медична сестра.

У всіх підопічних закладу укладені декларації з сімейними лікарями, що дає їм можливість отримувати лікарські засоби за програмою медичних гарантій на 2026 рік. В медичній частині ведуться відповідні журнали обліку надходження та використання медичних препаратів.

З пояснень персоналу, ліки видають один раз на день. У разі необхідності надання медичної допомоги викликають невідкладну швидку допомогу.

Мешканці проживають в дво- та тримісних кімнатах (фото 3, 4). Жінки й чоловіки проживають окремо. Вікна у кімнатах відділення не заґратовані.

На всіх підопічних розроблений індивідуальний план надання соціальної послуги «Догляд стаціонарний».

Під час відвідування перевірено формування, ведення та зберігання особових справ підопічних. Всі підопічні мають документи, що посвідчують особу.

Під час відвідування підопічні мали доглянутий зовнішній вигляд, були охайно одягнені, відкриті та зацікавлені у спілкуванні. У житлових кімнатах закладу забезпечено належний температурний режим, природне та штучне освітлення є задовільним. Працівниками закладу здійснюється прибирання спальних кімнат та приміщень загального користування. Підопічні забезпечені меблями, постільною білизною, одягом, підгузками, ходунками та кріслами колісними. Постільна білизна замінюється один раз на тиждень або частіше за потреби.

Наявна санітарна кімната, що обладнана ванною з поручнями та спеціалізованим кріслом для приймання душу (фото 5, 6).

Ванні процедури підопічні приймають раз на тиждень, за потреби – щоденно.

Наявна кімната відпочинку та для зустрічі з рідними, яку облаштовано відповідними меблями (фото 7).

Приміщення відділення обладнано пожежною сигналізацією.

Для підопічних організовано чотириразове харчування та облаштовано їдальню, деякі з підопічних споживають їжу у кімнатах. Наявне денне і перспективне меню (фото 8).

Групою НПМ встановлено, що заклад забезпечений централізованим водопостачанням. Питна вода з комунального водопроводу відповідає встановленим гігієнічним вимогам, що підтверджується Протоколом дослідження питної води від 01.06.2026 № 441, виданим ДУ «Волинський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» Ковельського районного відділу Волинської області.

У разі перебоїв з електроенергією у відділенні використовується генератор. Санітарно-гігієнічні приміщення відділення обладнані водонагрівачами (бойлерами), наявні пральна та сушильна машини.

Підопічним забезпечено можливість купувати речі (наприклад, для особистого споживання, використання) шляхом супроводу до магазинів, які розташовані поруч із закладом.

Групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 10 підопічними та 3 працівниками відділення, оглянуто житлові й допоміжні приміщення, проаналізовано установчі та внутрішні документи закладу, вивчено особові справи підопічних.

Під час відвідування встановлено, що підопічні закладу мають банківські картки, отримують пенсію особисто та формально зберігають право розпоряджатися власними коштами.

Дозвілля організовано шляхом організації арт-занять працівниками «Центру Життєстійкості». Регулярно працівники відділення організовують спільне читання преси, книжок, перегляд телебачення. У будь-який час доступні настільні ігри. Фізична активність реалізується через прогулянки по території закладу та до озера, яке поруч. Наявна кімната для дозвілля та зустрічі з рідними (фото 9).

Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від отримувачів соціальної послуги не надходило. Також мешканці відділення повідомили про відсутність застосування до них будь-яких заходів фізичного або психологічного впливу.

Попереднє відвідування.

Відвідування відділення здійснювалося вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії), та Вимогам щодо утримання, облаштування та експлуатації об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

У ході спілкування з підопічними встановлено, що під час оголошення сигналу «Повітряна тривога!» підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

2. Вимоги протипожежної безпеки дотримано частково. У відділенні наявний план евакуації та протипожежна сигналізація. Разом з тим, розміщення вогнегасників не

відповідає вимогам пункту 6 Розділу 3 Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25 (надалі – Правила експлуатації вогнегасників), де зазначено, що переносні вогнегасники розміщують шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або встановлюють у пожежні шафи пожежних кран-комплектів, на пожежні щити, стенди, підставки та спеціальні тумби.

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижуючих гідність, видів поводження і покарання).

3. В посадових інструкціях працівників відділення відсутній пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, що порушує вимоги статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання

4. Медичними працівниками не ведеться журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень та не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о), яка повинна додаватися до згаданого журналу, відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186. Зазначену довідку необхідно заповнювати у разі виявлення у особи будь-яких тілесних ушкоджень, незалежно від характеру їх походження, як у закладах з надання психіатричної допомоги, так і в закладах соціального захисту населення.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 49 Конституції України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»).

5. Групою НМП встановлено, що у закладі відсутній договір із закладом охорони здоров'я або договір про надання послуг із фізичними особами-підприємцями, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (для надавачів соціальної послуги догляду стаціонарного), що суперечить вимогам підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

6. У відділенні відсутнє ізольоване приміщення, де громадяни, які приймаються до відділення, проходять карантин протягом 14 днів, після чого у разі відсутності інфекційних захворювань переводяться до приміщення постійного проживання. Зазначене порушує вимоги пункту 47 Переліку, умов та порядку надання соціальних послуг відділенням стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання територіального центру, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 № 1417.

7. Групою НПМ встановлено, що у відділенні на отримувачів соціальних послуг ведеться документація у вигляді «історій хвороби». Водночас відділення стаціонарного догляду є надавачем соціальних, а не медичних послуг, а тому ведення медичної документації у формі історій хвороби не відповідає функціональному призначенню закладу. Документування надання соціальних послуг має здійснюватися відповідно до вимог законодавства у сфері соціального захисту населення, а медична документація вестися закладами охорони здоров'я у встановленому порядку.

8. Групою НПМ встановлено, що у відділенні здійснюється зберігання лікарських засобів, у тому числі таких, що потребують дотримання спеціальних умов зберігання, однак належний контроль температурного режиму та інших умов, визначених виробником, не забезпечено. Також, медичний персонал закладу проводить ін’єкційні маніпуляції підопічним ліками, які знаходяться у мешканців за призначенням сімейного лікаря, при цьому заклад не має ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, а відтак не є суб'єктом, уповноваженим здійснювати медичну діяльність, пов'язану із зберіганням та використанням лікарських засобів у процесі надання медичної допомоги. Зазначене свідчить про здійснення діяльності, що має ознаки медичної практики, без відповідної ліцензії, чим порушено вимоги пункту 15 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 року № 285.

9. Групою НПМ встановлено, що деякі лікарські засоби зберігаються в одному холодильнику з продуктами харчування (фото 10). Зазначене може призвести до забруднення лікарських засобів сторонніми речовинами, втрати їх ефективності та зробити небезпечними для використання підопічними.

10. У житлових кімнатах отримувачів соціальних послуг відсутні кнопки виклику персоналу, у зв’язку з чим підопічні були позбавлені можливості оперативно звернутися за допомогою у разі виникнення невідкладної ситуації.

11. У відділенні відсутнє дієтичне меню. Серед мешканців є одна особа з діагнозом «цукровий діабет», яка потребує дієтичного харчування. Відсутність забезпечення дієтичним харчуванням може призводити до розвитку серйозних ускладнень, таких як погіршення зору, ураження серцево-судинної системи, а також до погіршення загального стану та зниження якості життя.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», статті 23, 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні).

12. Відповідно до пункту 11.9 ДБН В.2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (надалі ДБН В.2.2- 40:2018):

окремі санітарно-гігієнічні приміщення повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Кнопка сигналізації повинна передбачати можливість користування нею людиною, яка сидить у кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала і/або лежить у будь-якому місці на підлозі). У той же час, у санітарно-гігієнічних

приміщеннях закладу тривожна сигналізація відсутня;

приміщення закладу не обладнані засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод).

13. Пунктом 2 розділу VIII Державного стандарту передбачено, що заходи особистого догляду здійснюються при зачинених дверях або за ширмою та з обмеженою кількістю помічників тільки надавачем соціальної послуги, який має спеціальну підготовку та навички. Водночас у відділенні відсутні ширми, що не забезпечує належного рівня приватності під час гігієнічних процедур.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Дубечненській сільській раді:

1.1. забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

1.2. вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності;

1.3. вжити заходів для облаштування укриття для підопічних та персоналу відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Центр надання соціальних послуг Дубечненської сільської ради:

2.1. укомплектувати усі приміщення відділення у достатній кількості вогнегасниками та розмістити їх відповідно до вимог п. 6 Правил експлуатації вогнегасників;

2.2. внести до посадових інструкцій усіх працівників відділення інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

2.3. забезпечити ведення документації закладу щодо фіксування випадків травматизму;

2.4. укласти договір із закладом охорони здоров’я або договір про надання послуг із фізичними особами-підприємцями, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики;

2.5. облаштувати кімнату для ізоляції інфекційних хворих;

2.6. забезпечити надання підопічним медичної допомоги виключно закладами охорони здоров'я або медичними працівниками, які діють у межах законодавства та відповідно до укладеного договору про медичне обслуговування отримувачів соціальних послуг;

2.7. обладнати житлові кімнати та кімнати санітарних вузлів кнопками виклику персоналу;

2.8. забезпечити розроблення та затвердження дієтичного меню відповідно до

чинних норм харчування з урахуванням вікових та фізіологічних потреб отримувачів послуг;

2.9. усунути порушення вимог ДБН В.2.2-40:2018 щодо створення умов для вільного та безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших підопічних;

2.10. облаштувати житлові кімнати, у яких проживає більше ніж одна особа, ширмами для забезпечення приватності.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ:

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Назарій ХРАНОВСЬКИЙ**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

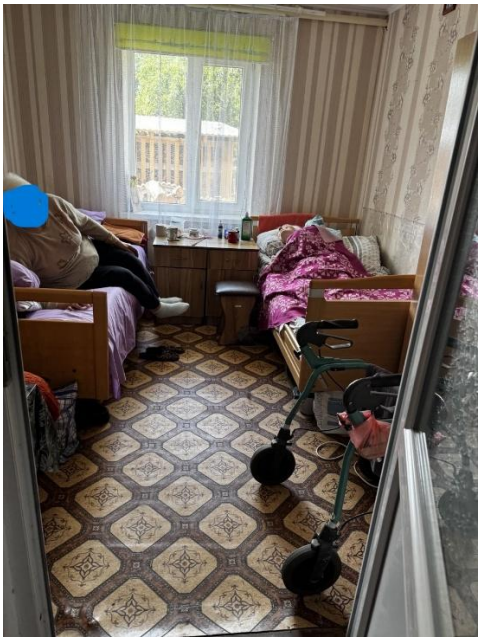

Фото 5

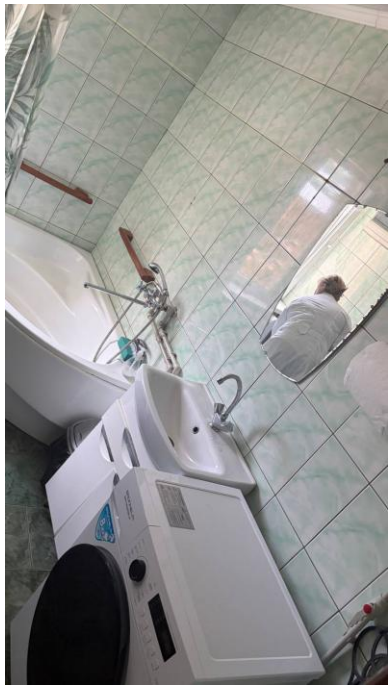

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

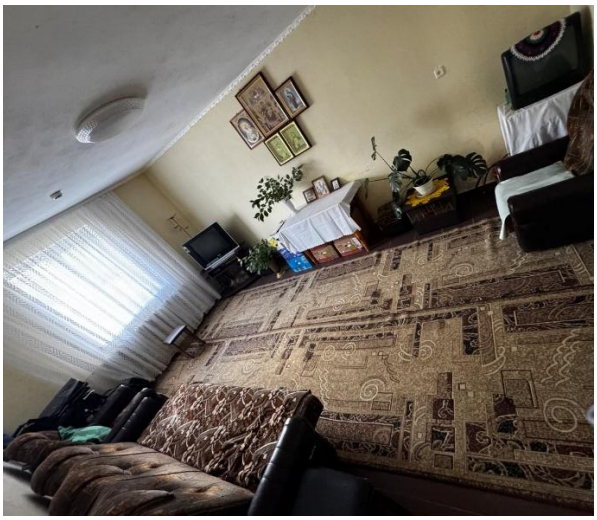

Фото 10

